

הודעות הכנסת < הודעות הכנסת < הוועדה המשותפת ממליצה להאריך את תוקף חוק האזרחות והכניסה לישראל

הודעות הכנסת

הוועדה המשותפת ממליצה להאריך את תוקף חוק האזרחות והכניסה לישראל

בשנה נוספת

28 במאי 2018, י"ד בסיון תשע"ח, בשעה 15:45

הוועדה המשותפת לוועדת החוץ והביטחון וועדת הפנים והגנת הסביבה, בראשות ח"כ אבי דיכטר (ליכוד), המליצה היום (ב') למליאת הכנסת להאריך בשנה נוספת את תוקפו של חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה).

רקע:

החוק נחקק בשנת 2003, בימי האינתיפאדה השנייה, ונקבעו בו הוראות המגבילות את שר הפנים במתן אזרחות ורישיונות לישיבה בישראל במקרים של איחוד משפחות, וכן מגבלות על מתן היתרי שהייה בישראל במקרים של איחוד משפחות והיתרים הניתנים בסמכות המפקד הצבאי.

בחוק נקבע מנגנון המאפשר את הארכת תוקפו של החוק בצו של הממשלה, באישור הכנסת, לתקופה שלא תעלה על שנה. מאז שנת 2004 ועד לשנת 2015 נדונו בקשות הממשלה להארכת תוקפו של החוק בפני מליאת הכנסת בלבד, ובסיום הדיון הצביעה המליאה על הארכת תוקפו שלהחוק.

במחצית שנת 2015, על מנת לאפשר קיום דיון מעמיק יותר בבקשת הממשלה להארכת תוקפו של החוק, החליטה ועדת הכנסת, כי בטרם יבוא הצו לאישור מליאת הכנסת, תדון בו ועדה משותפת לוועדת החוץ והביטחון ולוועדת הפנים והגנת הסביבה, שתגיש המלצותיה למליאת הכנסת.

הדיון הסוער היום התחיל בסקירת המצב הקיים והנתונים, כאשר נציג שב"כ אמר כי הצורך הביטחוני להארכת תוקף הוראת השנה עדיין קיים וכי כמו בדיונים הקודמים, עמדת הארגון עודנה כי אוכלוסיית מבקשי איחוד משפחות, מהווה אוכלוסיית סיכון, במיוחד לאחר קבלת ההיתר, בשל האפשרות להסתייע בה לביצוע פיגועי טרור ופעילות ריגול, נוכח נגישותם ליעדים בישראל וחופש התנועה ממנו הם נהנים.

מנתוני שב"כ עולה כי מאז 2001 נמנו 155 מעורבים בפעילות טרור מקרב אוכלוסיית מקבלי המעמד בישראל מכוח איחוד משפחות ובני משפחותיהם. מתוכם 47 קיבלו את מעמד מכוח נישואין לבני זוג ישראלים, ו-108 בני משפחה של בעלי מעמד מכוח איחוד משפחות. כתוצאה מפעילות זו בשנים אלה נהרגו 21 ישראלים ונפצעו 76.

עוד עולה מנתוני שב"כ כי מאז גל הטרור הנוכחי, שהחל בשנת 2015, חלה עלייה במעורבותם בטרור והפרות סדר אוכלוסיית מקבלי המעמד בישראל מכוח איחוד משפחות ובני משפחותיהם – 93 מעורבים עד כה. בתקופה זו הם היו מעורבים ב-26 פיגועים משמעותיים, לעומת 13 פיגועים בשנים 2001-2014 בהם הייתה מעורבת אוכלוסייה זו.

יו"ר הוועדה שאל את נציגי השב"כ מה ניתן ללמוד מעלייה כה גדולה בתקופה כה קצרה, ואלה השיבו כי זה מתקשר לגל הטרור הנוכחי ולהשפעה שלהם מזיקתם לאוכלוסייה הפלסטינית ולזהותם המפוצלת בין ישראל לבין הרשות.

נציגי השב"כ התבקשו להתייחס גם למעורבות קטינים מקרב אוכלוסייה זו בטרור, ואמרו כי משנת 2001 היו 27 קטינים מעורבים. ח"כ תמר זנדברג (מרצ) ביקשה לדעת כמה מהם הם אזרחים, בשל היות אחד מהוריהם אזרח, ונענתה כי 21 מהם. אז אמרה ח"כ זנדברג: "כלומר, החוק הזה לא

נגישות: זוגע אליהם, הם אזרחים בכל מקרה, ומניעת מעמד מאחרים לא משפיעה. אם אתם כוללים את מי שממילא אזרחים בנתונים, אז כל הנתונים אינם רלוונטיים".

עו"ד עדי לוסטיגמן, רופאים לזכויות אדם: "החוק הוא חוק גזעני שלא היה צריך לבוא לאוויר העולם ובטח לא להמשיך 16 שנים. אני מבינה שלתפיסת השב"כ יש בו צורך, ולכן בדיונים האחרונים דיברנו על היקף החוק ודיונים על תיקונו... אחת הקבוצות שדיברנו עליהם אלה ילדי מזרח ירושלים בגילאי 14-18, שלא יכולים לקבל תושבות קבע בגלל החוק, ונשארים עם היתרים צבאיים לחיות איתם. 6 מקרים, לכל היותר, של מעורבות קטינים במשך 17 שנה אינה סיבה מוצדקת מניעה כה גורפת, אז מנסים להוסיף עוד מעל 20 אנשים לא רלוונטיים לדיון.

עו"ד בנימין אחסתרובה, המוקד להגנת הפרט: "החוק הזה פסול לחלוטין אבל כל עוד הוא קיים צריך לצמצם את הפגיעה ככל שניתן. שב"כ הודה בדיון הקודם שאין שום תיעוד של מעורבות בני 55 ומעלה מאוכלוסייה זו, והם עדיין צריכים להיבדק כל שנה, בעוד בני 50 ומעלה נכנסים לישראל כל יום מיהודה שומרון כמעט ללא בידוק. אם התכלית החוק היא ביטחונית, אז בבקש היצמדו לחוק, כי אפילו גורמי הביטחון לא רואים בגילאים הללו סיכון".

ח"כ מרב מיכאלי (המחנה הציוני): "זו שנה שלישית שהוועדה הזו מתכנסת ולא מצליחה לקבל תשובות, כדי לבסס עליהן החלטות מושכלות. להחזיק את החוק הזה דרך צו שמתחדש כל שנה זה בעייתי, אז בואו נקיים הליך חקיקה שגם יכול לעדכן את הקריטריונים, שיהיו יותר אנושיים מחד ויותר אפקטיביים מאידך".

ח"כ ענת ברקו (הליכוד): "הנתונים שהוצגו רלוונטיים ועוד איך. אי אפשר לבודד משהו, בצורה שמתעלמת מכך שיש קונפליקט בינינו לבין הפלסטינים. אלה אנשים עם פיצול זהות ונאמנות מובנה, ואי אפשר ליישב את זה. אנו מדינה שצריכה להגן על זהותה, ואני גם חושבת שלא צריך לחדש את החוק כל שנה, אלא לפעול להפכו לקבוע".

ח"כ טלב אבו עראר (הרשימה המשותפת): "חוק דרקוני, שאין לו קיום במדינה דמוקרטית. האם הפרדה בין אמא לילדיה זו הדרך לקדם את היחסים והמשא ומתן עם הפלסטינים? למה רק בכח? אני בעד בידוק ביטחוני לכל אדם, ומי שלא מתאים, שלא יהיה פה, אבל אנשים ללא עבר ביטחוני כלל מסורבים פה באופן גורף".

ח"כ עמר בר לב (המחנה הציוני): "לנוכח הקפיצה העצומה במעורבות בשלוש השנים האחרונות, בהחלט ניתן לתהות האם הצו רלוונטי ואף אולי האם הוא הגורם אשר יוצר את אותו ניתוק וניכור?"

ח"כ יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת): "אנו היינו אמורים לדון על הקשר בין החוק לנתונים ולמקרים שאתם אומרים, אבל לא הוכחתם שום קשר סיבתי. מענישים עשרות אלפי אנשים בשביל כמה מקרים בודדים. תזכרו שבית המשפט העליון היה מאוד חצוי על זה, ולא עושים את החוק קבוע כי בג"ץ לא היה מאפשר את זה".

ח"כ שולי מועלם רפאלי (הבית היהודי): "אי אפשר לנתק את הדיון מהמציאות כאן. ההקשר לדיון הוא שישראל היא מדינת הלאום של העם היהודי, ויש לזה משמעות מבחינת החובות והזכויות של האזרחים, וההחלטה לא להקנות זכויות מסוימות לתושבים שאינם אזרחים".

ח"כ זנדברג: "החוק הזה נולד בצורה מעוררת מחלוקת, במציאות מאוד קשה לפני 16 שנה. בג"ץ אישר את החוק על חודו של קול, בין השאר בגלל הזמניות שלו. לתדהמתי, יצא מ המרצע מן השק, ונאמר פה באופן גלוי שליהודים אזרחי ישראל יש זכויות יתר, גם על פני ערבים אזרחי המדינה לגבי עם מי אפשר להתחתן. אם זו מטרתו האמיתי של החוק, אני בטוחה שבית המשפט יידרש לזה, כי עיקרון השוויון נזרק פה בגלוי ומהמקפצה".

יו"ר הוועדה, **ח"כ דיכטר**, סיכם: "נאמר פה נתון דרמטי, שלצערי לא הוצג בצורה מספיק דרמטית. בשלוש שנים קיבלנו מנה כפולה של פיגועים משמעותיים מאשר ב-14 השנים קודם לכן. זה מראה לנו שמדובר בבעיה קשה מאוד, וגם מאפשר לנו לשאר מה היה קורה ללא הוראת השעה אשר מתפקדת כמעין סכר. 26 פיגועים בשלוש שנים זו נורה שצריכה להידלק אצלנו במהירות, ועם זה אני מבקש להביא את הצו להצבעה".

הוועדה הצביעה ברוב קולות המליצה למליאת הכנסת להאריך את תוקף החוק בשנה נוספת, כאמור.

נגישות בכנסת

יצירת קשר

© 2017 כל הזכויות שמורות למדינת ישראל - הכנסת או לצדדים שלישיים, כמפורט בקישור
נשמח לקבל את הערותיכם והצעותיכם לכתובת: feedback@knesset.gov.il